

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 6628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50, Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50, Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00, Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by Carrier \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83

No. 92 Wed., April 19, 1944

Pričevanje slovenskega naprednjaka

Naj ugotovimo s par besedami, kolikor nemških vojni sil so vezali slovenski partizani od septembra 1943 dalje.

Nemci so vrgli 15. septembra 1943 v Julijsko Krajino, to pomeni celo Primorsko, dve diviziji. Do 3. oktobra 1943 so Nemci s tema dvema divizijama pobili in uničili hrvatske in slovenske partizane. Potem so poslali ti dve diviziji na Dolenjsko. Tu so začeli s čiščenjem 19. oktobra — in do 10. novembra so bili slovenski partizani na Dolenjskem uničeni, ujeti ali poginili na Hrvaško. Kajpada so ostala manjša partizanska gnezda, ki so pa za vojaške akcije brez pomena. Nemški diviziji sta bili na odmoru. Do pravih bojnih spoprijemov sploh ni prišlo, bili so navadni pohodi čiščenja, bolj lov kot vojni pohod. Treba je vedeti, da so pri vseh teh akcijah na Primorskem in na Dolenjskem imeli Nemci izgube okoli 300 mrtv in nekaj stotin ranjenec, dočim so bile slovenske žrtve ogromne in v nikakem razmerju z nemškimi izgubami. Slovenci so namreč imeli v teh dneh več kot 12,000 mrtvih in poleg tega so Nemci ujeli kakih 18,000 Slovencev in jih odvedli v Nemčijo na prisilno delo.

Ko so prišli Nemci v Ljubljano (v septembru 1943), je dalo vodstvo OF stroge odloke, da se partizani ne smejo spuščati v boje z Nemci. Kjerkoli bi se pokazal nemški vojak, naj mu gre partizan s pota, zakaj OF je varovala svojo vojsko ne za boj proti Nemcem, ampak proti slovenskim patriotom.

Zelo značilno je tudi to, da je OF ukazala svojim četam, naj ne vrše sabotaže na glavni železniški progi Zidani most — Ljubljana — Trst, ki je najvažnejša za vojaške transporte. Nasprotno je pa uničila železniško progo Ljubljana — Kočevje, da onemogoči prehrano Ljubljančanov.

Taka je torej bilanca partizanskega dela v tistih tednih. Vojaški uspeh partizanov je bil na vsak način pod ničlo. Saj bo 18,000 slovenskih delavcev, ki so morali na prisilno delo v nemške tovarne, več ko desetkrat nadomestilo tistih 300 mrtvih Nemcev nemškemu vojnemu potencialu.

Isto velja glede vojaškega materiala, ki so ga Nemci vzeli partizanom. Poleg tega je OF zabranjevala poškodbe javnih naprav, ki so bili res v korist nemški vojski. Tako je jasno, da je bil ves nastop partizanov škodljiv, zakaj nemška vojska moč je imela od njega več koristi ko škode.

Tako vidimo, da je londonski BBC prav bedasto nasedel propagandi radia "Slobodna Jugoslavija." Saj nikoli ni bilo na primer tankovskih bojev pri "mestu Orle," majhni vasi pri Ljubljani. Nikoli niso partizani ujeli niti enega nemškega vojaka. Do bojev na Dolenjskem sploh ni prišlo, zakaj Nemcev niti tam ni bilo, razen pozneje, ko so začeli s čiščenjem. Vse te in take vesti radia BBC so torej smešne in gola izmišljotina.

Protestirati pa moramo proti temu, da je londonski radio odobral umor 17 slovenskih častnikov v Kočevju in da je te idealiste, ki so ostali zvesti kralju in Jugoslaviji, imenoval izdajce.

Protestirati moramo proti temu, da je isti radio one Slovence, ki se niso hoteli pridružiti komunistom, imenoval izdajalce.

Protestirati moramo proti temu, da je isti radio delal komunistično propagando na škodo Jugoslavije in na škodo Anglije in Amerike!

Končni račun o delu Osvobodilne Fronte.

Nekako dve leti je tega, odkar je Osvobodilna Fronta začela svoje javno delovanje. Zdaj so Nemci v glavnem njihovo moč v Sloveniji strli. Ostali so samo še majhni ostanki. Ostali so za spomin na najstrašnejše dni, ki jih je doživel slovenski narod v svoji zgodovini.

Zdaj lahko napravimo račun in naredimo bilanco o delu OF.

V duševnem pogledu je bilanca naslednja:

1. V aprilu 1941 smo se zgražali nad Hrvati, ki so izdali Jugoslavijo. Toda pozneje smo Slovenci prekosili Hrvate v njihovem vedenju in smo si napravili pred zgodovino še vse večjo odgovornost. Osvobodilna Fronta, kot namišljena predstavnica slovenskega naroda, ni izdala samo Jugoslavije, ampak je izdala tudi slovenski narod. Njen cilj je bil ustvariti slovensko edinico, ki naj bi bila podrejena Sovjetski Socialistični Republiki, oziroma morda komunistični Nemčiji ali komunistični Italiji. Glavni cilj je pa bil, da bi v tej edinici absolutistično zavladali Kidrič, Baebler, Kardelj in tovariši.

2. Poslušajoč se strahovlade kot političnega sredstva, je Osvobodilna Fronta zavrgla vsa načela osebnih svobode in demokracije in je poleg tega skušala izkoreniniti vse kulturne tradicije, kakoršne so: spoštovanje avtoritete, ljubezen do rodne zemlje, spoštovanje zasebnih lastnin itd. Poleg tega je poskušala podreti vse npravstvene omejitve zoper poželenje po tujem blagu, po krvi in pohotnosti. V svojo tolažbo lahko ugotovimo, da je sicer le majhen del naroda sledil OF. Vendar bo treba mnogo časa, da se bo vsa ta moralna škoda popravila.

V materialnem pogledu je pa račun tak:

1. Partizani so pobili preko 3,000 slovenskih narodnjakov. Italijani so v času svoje akupacije kot odgovor na nastope OF ubili nad 2,500 Slovencev, deloma kot talce, delo-

ma drugače. Nemci so v dneh "čiščenja" ubili več ko 12,000 naših ljudi. Tako je šlo v smrt radi vsega tega vsaj 17,500 Slovencev. Lahko rečemo, da je Dolenjska imela sedaj dvakrat več človeških žrtve ko vsa leta prve svetovne vojne.

2. Kot odgovor na delovanje OF je laška uprava aretirala na tisoče Slovencev. Mnogo so jih obsodili, večina pa je bila poslana v internacijo. Vseh skupaj je bilo interniranih v Italiji nad 16,000 ljudi iz ozemlja Ljubljanske pokrajine. Nekaj tisočev od teh je pomrlo v koncentracijskih taboriščih. Na vsak način pa pomeni internacija tolikega števila Slovencev tudi ogromno materialno žrtev, zakaj vsi ti tisoči so bili izgubljeni za vsakdanje gospodarsko življenje naroda. Poleg vsega tega so sedaj še Nemci odpeljali na prisilno delo v Nemčijo okoli 18,000 Dolenjcev.

3. V enem prejšnjih poglavij smo ugotovili, da materialna škoda, povzročena po Osvobodilni Fronti, znaša DVE MILJARDI in TRISTO MILIJONOV lir. Tej svoti je pristoje škoda, ki so jo napravili Nemci za časa svojega čiščenja na Primorskem in na Dolenjskem. Radi koncentričnega napada Nemcev z artilerijo so bile zopet porušene cele vasi. Danes se ta škoda še ne da preceniti, brez dvoma pa znaša več ko TRI MILJARDE lir.

Ne pozabimo pri tem, da od vse te ogromne škode odpade večji del, nekako 80%, samo na Dolenjsko, ki šteje komaj 250,000 prebivalcev.

Tak je torej končni račun o delu Osvobodilne Fronte. Taka je bilanca tega dela.

(Konec.)

BESEDA IZ NARODA

Kako je bilo na SANSovi seji 12. aprila

P. BERNARD AMBROŽIČ OFM.

Ker sem zvedel, da je "Prosveta" veliki teden enkrat zapislala, da katoličani molčimo na naskoke, ki jih je bil malo prej naredil Mr. Kuhelj na ljubljanskega škofa in tako dalje v uradnih SANSovih objavah, sem se dal v naglici pooblastiti od Zveze Slovenskih Zupnij, da zaprosim za vstop k SANSovi seji dne 12. aprila in kar tam pokažem, kako katoličani "molčimo." Na predlog Mr. Zalarja so mi dovolili prisostvovati seji, ki je trajala 6 ur nepretrgoma, in sem dobil tudi besedo, kolikorkrat sem prosil zanj. Povedal sem jim, da bi rad govoril v imenu Zveze Slovenskih Zupnij, poskusil doseči kak sporazum na podlagi resolucije katoličanov z dne 8. januarja ("Voduškova resolucija") in na podlagi najnovejših poročil iz starega kraja. Omenil sem tudi, da imam s seboj pisano izjavo v obliki protestov od Zveze Slovenskih Zupnij, ki je pa ne bom predložil, razen če vsak poskus sporazuma propade.

Po otvoritvi seje so posamezni uradniki podajali svoja poročila. Ne bom šel tu v podrobnosti. Samo toliko rečem, da je iz vseh poročil zvenelo, da SANS pač deluje med Slovenci tu v Ameriki, organizira, nabira denar, prireja kake shode in take reči, kaj je pa storil sam za Slovenijo po nalogah Slovenskega Kongresa, tega ni vedel noben poročevalec povedati. Ta vtis je toliko bolj potrjevala poznejša debata, ki je naravnost ugotovila, da SANS kot tak nima nikjer na odločilnih mestih kake reprezentance, za kar gre krivda deloma Kristanovi bolezni, deloma pomanjkanju delovnih moči sploh, deloma pa dejstvu, da SANS itak reprezentira Združeni Odbor pod Adamičevim vodstvom. In kar se tiče Združenega Odbora, je spet vsepovsod težava. Tudi tam manjka moči. Adamič sam je živno izčrpan in je sedaj nekje na kliniki ali v bolnišnici. S Hrvati ni dosti ali nič, ker zna jo pač lepo in mnogo govoriti, kakega programa skoraj nimajo, delajo in finančno podpirajo malo. Tudi o Srbih okoli Združenega Odbora, kakor tudi o Bolgarih in Macedoncih nismo kaj prida slišali.

Zanimivo je bilo Kuhljevo poročilo, ki je povedalo, da je izvršni tajnik s svojimi objavami v uradnih SANSovih poročilih dregnil v "sršenovo gnezdo," čes da sta se razburila P. Ambrožič in Ameriška Domovina. V sledeči debati, to moram lojalno podčrtati, g. Kuhelj ni dobil prav preveč pri- znanja za svoje objave. Vendar so ga skušali zagovarjati

(razen Mr. Zalarja in Mrs. Pris-

landove) čes da s tem, ko je

Kuhelj kritiziral škofa, še ni

kakor ni napadal vere. In prav

tako ne katoličanov. S tem je

Kuhelj dobil zaupnico in nje-

govo poročilo je bil osprejeto

z večino. Naj ob tej priliki po-

vem, da tudi Adamič ni ostal

brez kritike. Dejali so, da bi

pač lahko mnogokrat vse bolj

premisli, preden kaj zapiše ali

reče. Omenili so zgled s shoda

v Clevelandu, kjer je govoril o

"smrkovcu." Kristan je dejal,

da se je že dostikrat sprl z

Adamičem, toda je pripravljen

v času, ko gre za tako velike re-

či, prežreti tisoč malenkosti,

naj si že bodo "smrkavci" ali

kaj drugega takega. S tem je

bila rešena tudi Adamičeva ve-

ljava.

Mr. Zalar je od svoje strani prebral močno izjavo, ki je zlasti Mr. Kristanu razburila kri. In kadar je Mr. Kristan razburjen, je vsaka miza v nevarnosti, da se razleti v trske. Kljub vsemu je Zalar vztrajal in povedal, da bo svojo izjavo sam takoj dal objaviti v časopi-

sih. Kakšna je njegova izjava, boste torej brali.

Besedo dobim jaz. Izvajal sem približno takole:

Ves nesporek med nami glede SANSovega delovanja se suče okoli temeljnega vprašanja: Ali je SANS s svojo današnjo linijo v skladu z voljo in željami večine naroda v stari domovini (Sloveniji) ali ni. Če je, je v pravem, če ni, je zašel na stranpota in mora gledati, da pride nazaj na pravo pot.

Vsi vidimo, da se je SANS odločil za izključno podpiranje Osvobodilne Fronte partizanov. Verjamem, da je vsaj večina v SANSu to storila v dobri veri, da OF res predstavlja veliko večino naroda v stari domovini. Toda med tem, ko so prihajala iz starega kraja poročila iz vrst partizanov, največ preko postaje "Slobodna Jugoslavija," so prihajala tudi druga, iz raznih virov, ne samo katoliških, ki so položaj doma zelo drugače slikali. Ta poročila so bila tako dobro overljena in tako glasna ter krepka, da jih človek le ni mogel samo v koš zmetati. Že mesece in mesece smo opozarjali javnost in posamezne odločilne osebnosti na ta podtalna poročila, vere nismo našli dosti, ker je partizanska propaganda premočna. SANS je šel svojo pot naprej in širil partizansko propagando v smislu "Slobodne Jugoslavije."

Prišlo je do velike seje dne 8. januarja. Prebrala in sprejela se je resolucija, ki je vsaj deloma obsojala dotedanje delovanje SANSa in zahtevala ne-

strankarsko delovanje. Pričakovati je bilo, da se bo SANS po resoluciji ravnal. Toda ni bila niti objavljena (uradno) do današnjega dne, niti upoštevana v SANSu. Pač pa je dal medtem Adamič v javnost izjavo, da je po njegovih vesteh v preteklem januarju bila Slovenija skoraj sto procentno partizanska po svojih simpatijah, in celo duhovščina, da se je oprijela Osvobodilne Fronte do 80 procentov. SANS si je osvojil to vero in si utrdil svoje dotedanje stališče.

Proti temu sem opozarjal na najnovejša poročila iz stare domovine od novembra, decembra in januarja, ki trdijo vse nekaj drugega. Poročila so deloma že v javnosti, vsaj potom "Ameriške Domovine," deloma še pridejo. Nekatera sem prebral, namreč iz izjav treh glavnih slovenskih strank od decembra in januarja. Zaključil sem: Bomo menda ja bolj verjeli ljudem, ki tam žive in sami vse doživljajo, nego Adamiču ali komu drugemu, ki si niti svoje- ga vira ne upa objaviti, dasi nobenega partizana ne spravi v kako nevarnost, ako je res v Sloveniji vse partizansko.

V naslednji debati se ni dalo reči zoper moja izvajanja dosti več ko to, da pač vsa ta poročila ne zaslužijo vere, pa amen. Kristan je dejal, da se jih čisto jasno drži pečat nemške kovačnice... Posebno je bil hud na izjavo slovenske socialistične stranke, ki ne izključuje upostavitve kraljevine v Jugoslaviji in prosi jugoslovansko vlado, naj tisto izjavo pošlje tudi v Ameriko v roke Etbina Kristana. Debata je bila precej dolga in deloma ostra. Jaz sem se je po svojih močeh udeleževal, dokler mi ni Mr. Kristan povedal, da mni sploh ni mogoče priti do konca, ker najdem vedno izgovor in pri tem uporabljam sofizme namesto logike. Dostavil je še, da je z menoj absolutno vsak sporazum nemogoč, zakaj jaz nočem nič več in nič manj ko to, da on, Kristan, gre pred menoj na kolena, česar pa on pod nobenim pogojem ne bo storil. Torej ostane vse kot je bilo in SANS bo nadaljeval delo po začrtanih smernicah. To sem vzel na znanje.

Pri omembi resolucije z dne 8. januarja je dejal Mr. Zajc, da tiste resolucije ne smatra za kak velik dokument. Nihče ne more vtakniti svojega prepričanja v žep. Ambrožič ne bo nehal propagirati svojega prepričanja, on, Zajc, tudi ne. SANS pa mora naprej podpirati Osvobodilno Fronto brez ozira na levo in desno. Ob neki priliki je tudi Kristan poudaril glede na omenjeno resolucijo, da ni bila naperjena proti delovanju SANSa, torej kaj bi se nanjo toliko sklicevali?

Po daljši debati, ki se je polagoma nekaj umirila, govoril kar mogoče pomirjevalno Mr. Cajnk. Vendar tudi on potegne z večino za neomejeno podporo Osvobodilni Fronti. Bili smo v dobri veri, pravi, ko smo to podpora sklenili. Tudi danes še verjamemo Adamiču. Tisto poročilo o skoraj stoprocentnem partizanstvu v Sloveniji je dobil od nekega ameriškega oficirja, ki se je bil vrnil naravnost od tam! (Tako! Zakaj nismo smeli zvedeti za ime, da bi ga sami nekoliko popražili, na kak način je zbral svoje informacije na licu mesta v Sloveniji?) Cajnkar želi, da se spoznamo in ostane SANS zastopnik celokupnega naroda.

Debata gre naprej. Malo pozneje predloži Mrs. Prislend svoje napisano mnenje, s katerim izjavlja, da se ji zdi vse tukajšnje početje v korist starega kraja brezpomembno, ker itak ne moremo nič storiti. Tudi si bodo sami postlali in bodo ležali, kakor si bodo postlali. In to brez nas.

Kristan se ne strinja. Njegovo mnenje je, da se SANS mo-

ra vtikati v notranje zadeve

starega kraja. Danes imenuje-

rije, bi tega ne pustila. Proti

ti Fridericku III. pa je dal

dal Viljem II., ki je, kot

bil tudi zadnji nemski cesar.

In tako dalje in tako dalje.

Pozneje predloži Mr. Zalar,

naj ta seja izvoli Rev. Voduška

za tajnika. Utemeljuje svoj

predlog z več vidikov. Vname se

debata. Kristan izjavlja, da iz-

vrševalni odbor te pravice ni-

ma. Večina mu pritegne, debata

se nadaljuje. Zalar vztraja in

vztraja. Podpira in priporoča

Mrs. Prislend. Iščejo druga-

nih izhodov samo da bi Rev.

Vodušek prišel k delu v glavni

urad SANSa. Zalar spravi na

dan nadaljnje razloge za svoj

predlog. Kristan na vse odgo-

varja: Ne moremo, nismo po-

oblašeni. Večina se strinja.

Oglasim se še jaz: Poprej nam

je Mr. Cajnkar prebral pripo-

ročilo nadzornega odbora treh,

ki je bil izvoljen pravomočno

na seji 8. januarja, pregledal

SANSovo delovanje in v svo-

jem poročilu naložil izvrševal-

nemu odboru, naj si na vsak na-

čin čimprej dobi rednega tajni-

ka. Ta nadzorni odbor je bil go-

tovo pooblaščen od vseh, da na-

loži izvrševalnemu odboru ka-

terokoli izboljšanje, torej se ni-

kakor ne more reči, da bi izvr-

ševalni odbor ne imel pravice

izvoliti tajnika, zlasti ko gre za

osebo, ki je vsem sprejemljiva.

Tudi to ni nič pomagalo. Za-

lar je s svojim kandidatom

propadel, menda z vsemi glasov-

i zoper dva. Ko se je to zgo-

dilo, sem prošil za besedo in

povedal, da ob tej priliki želim

vrniti Mr. Kristanu poklon, ki

mi ga je dal poprej, čes da je

z mano vsak sporazum nemo-

goč. Njegov nastop, ki so mu

sledili drugi, v zadevi kandida-

ture Rev. Voduška, je pač po-

kazal vse bolj jasno kot kak

moj "sofizem," na kateri strani

je ovira za sporazum.

Na to mojo opazko ni bilo od-

ziva. Program se je nadalje-

val. Potrebo tajnika so sicer

vsi priznavali, ali nimajo pra-

vice, da bi ga iskali izven ožje-

ga odbora. Pač pa se bo vršila

v teku kakih dveh mesecev v

Chicago nekaka "široka seja"

SANSa, pri kateri bodo zlasti

prišle do besede podružnice po

svojih delegatih. Takrat se bo

izvolil ves nov odbor in tudi

tajnik. Kako ravno bo tisto zho-

rovanje izvršeno, se bo še dolo-

čevalo. Glavni urad bo objavil.

Po moji sodbi za nas katoli-

čane to itak ni kaj važno. Dru-

gi pa sami presodite, ko boste

več zvedeli o stvari.

Naj še omenim, da sem ob

koncu razdelil med navzočne

mimiografirano izjavo Zveze

Slovenskih Zupnij, kakor sem

bil napovedal za slučaj nespo-

razuma, časopisom je pa nisem

razposlal ker se v glavnem itak

strinja z izjavo Mr. Zalarja, o

kateri Zveza poprej ni nič ve-

dela. Tudi on ni nič vedel, da

se bom jaz pojavil na seji.

In še to: Med debatami so tu

pa tam padle opazke, ki so na-

čelne važnosti in ni bilo mogoče

sproti vseni pojasnjevati. Mor-

da se na eno ali drugo tistih

opazk ali očitkov povrnem po-

zneje v posebnih kratkih član-

kih. Tu sem se mogel dotakni-

ti le nekaterih poglobitnih stva-

ri s te seje.

Leto treh cesarjev

Leto treh cesarjev imenujejo Nemci leto 1888. Spomladi tega leta je namreč umrl prvi nemški cesar Viljem I., star skoraj 91 let. Sledil mu je že 57 letni sin Friderick III., ki je prišel na prestol samo umret. Imel je namreč raka v grlu in po 99-dnevnem vladanju, oziroma trpljenju, ga je odšla smrt. Mnogi so bili pričakovali, da se bo zaradi bolezni nasledstvu odpovedal, toda nje-

gova častihlepna žena Vilja, hči angleške kraljice Viktorije, bi tega ne pustila. Proti ti Fridericku III. pa je dal Viljem II., ki je, kot bil tudi zadnji nemski cesar.

Snopje je bilo položeno podu, cepci so se zabili v zraku in začeli smo se zabiti ali z drugo besedo rečeno na mizi je stopilo v najslabši najbolj važnih problemov naše družbe — kosilo. Naj!

Naša kuharica v hlačah je najprej servirala najmoht. Ogromno skladišče

Jo Van Ammers-Kuller:

UPORNICE

ROMAN

"To je tudi mati zmeraj trdila," je zamišljeno pripomnila deklica; "trdo delo, ki zaposli vsega človeka, da je največji blagoslov. Dela ima mati trenutno več kakor preveč, in vendar... Morda je prav dobro, da govoriva kedaj o tem, teta doktor... Mati ni srečna..."

"Kaj se je vendar zgodilo, kaj je vzrok?" Stari ženi ni bilo lahko, zastaviti to vprašanje, ker je le težko premagovala strah, da bi z Dorotejino hčerjo, z mlado deklico, govorila o teh zadevah.

Toda Elly je menda to plašno oklevanje komaj opazila. Njen glas je zvenel skoraj poslovno trezno. "Vse je seveda zaradi očeta, ker ima zopet novo ljubezen, in tokrat se zdi, da je mnogo resnejše kakor kdaj prej."

Staro ženo je kar presunilo. Prvo, kar se je zganilo v njej, je bila misel, da prepove nečakinji nadaljnje govorjenje.

"Toda, otrok moj," jo je zavrnila, S težavo je iskala besed. "Kako prideš na tako misel... Tvoj oče je miren in dozorel mož... Pomisli vendar na njegova leta!"

Elly je bolešno stisnila plave obrvi. "To je ravno," je ugotovila. "Puck in jaz sva se nedavno porazgovorili o tem; ona je mnenja, da se kaj podobnega pri moških njegove starosti večkrat dogaja in da je potem zelo hudo... Dejala je, mislim, da išče mož tedaj v stran potisnjeni lik hrepenenja svoje mladosti."

"Bog v nebesih," je mrmrala Eliza Wijsman predse. "Steven s svojimi lasmi, oče tihokih odraslih otrok... zdaj zopet enkrat zaljubljen in tokrat resnejše kakor po navadi... Doroteja, ki je molče trpela, prenašala in pripuščala... otroci ki so govorili o tem primeru skoraj prirodoslovno, kot o znamenju neke izpremembe, ki je neizogibno v zvezi s staranjem..." Zopet ji je zvenela v ušesih in v možganih nevesela pesmica profesorja Spitmana o procesiji norcev z muziko, v katero se je izrodilo

V BLAG SPOMIN
ČETIRTE OBLETNICE SMRTI PRE-
LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZAB-
LJENEGA SOPROGA IN OČETA

Frank Jim Scully

ki je v Bogu zaspal večno spanje
dne 19. aprila, 1940.

Vse prekmalu v cvetu življenja
preljubljenega odšel si Ti od nas,
potekla so že štiri leta,
kar Tvoja pot se je končala,
in pri Bogu večno srečo živaš.

Zaljubljeni ostali:

JOSEPHINE SCULLY, soproga.
RAYMOND, sin.
MATI, BRATJE IN SESTRE.
Cleveland, O., 19. aprila, 1944.

življenje.

LUKNJA V RAČUNU

Zdravnica je spremljala Dorotejo k seji druge zbornice. Veselilas e je, da bo prisostvovala govoru svoje nečakinje o odpustu poročenih uradnic, katerega je terjala desnica. Razen tega je bila to zanjo prva prilika, da vidi in sliši svojo sorodnico v njeni novi vlogi kot poslanca. Medtem, ko je s svojimi malo trudnimi, strunnimi koraki hodila po tistem notranjem dvorišču in čakala na Dorotejo, ki se je imela po končani seji še nekaj pogovoriti z nekim strankarskim prijateljem, si je stara žena zelo zoper svojo voljo priznala, da je govor pomenil zanjo grenko razočaranje. Gotovo je bil, kar je bilo pri njeni nečakinji samo po sebi razumljivo, na bogatem poznanju dejstev jasno, pregledno zgrajeno pojasnilo, katero je govorila z jasnimi in izšolanim glasom, vendar je zaman upala, da bo slišala živo toplino neomajljivega prepričanja, strast človeka, ki brani dragoceno posest pred roparskimi rokami. S tem govorom ne bi niti enega politika iztrgala njegovemu zakoreninjenemu prepričanju! Tako je razpoloženje zbornice ostalo popolnoma medlo in nerazgibano, in ko je neposredno za Dorotejo spregovoril protirevolucionarni govornik ter z ogorčeno vneto na dolgo in široko razkladal stare obrabljene nazore, da je žena rojena za družino in da tu najde svoje mesto, ki ji ga je določil Bog, je stara zdravnica začutila, da ni imela Doroteja popolnoma napak, ko je v napadu malosrčnosti izjavila, da je njeno politično delovanje popolnoma zgrešeno početje, in je zagotavljala, da se pri prihodnjih volitvah gotovo ne bo dala uvrstiti v seznam kandidatov.

"Če se hočeš za kako stvar zavzeti, moraš biti najprej kakor skala trdno prepričana o njej," je vzkliknila takrat. "Jaz pa trenutno ne morem verjeti sploh v nobeno stvar, najmanj pa v svoj lastni poklic politične bojevnice. Bolj in bolj se nagibam k naziranjju, da vseh velikih izprememb ne pospešijo toliko s svojo vneto ljudje, ki se ukvarjajo s socialnimi reformami, pač pa da zrastejo mnogo bolj iz življenja samega, kadar dozori čas zanje. Tako radi si dopovedujemo, da ves pogum naše vere in gorečnost izpreobračanja služita sveti stvari, dočim ravnamo podzvestno po večini iz ničemurnosti ali iz težnje po večjem vplivu in prav gotovo iz drugih nagibov, kakor pa iz teh, ki si jih sami slikamo pred oči!"

"Podzvestno!" Ta beseda je Eliza Wijsman izdala, koliko je bila ura. Evo je zopet, boleznidobe, to ritje po najglobljih globinah človeške duše, ki so mu Puck, Lody in njuni somišljeniki dejali: "raziskavanje samega sebe." Psihoanaliza, tako je Puck še včeraj oznanila kakor s katedra, "je religija bodočega človeka."

Ali je tudi Doroteja postala žrtev te razsajajoče kuge, ki je drobila vsako trdno vero v lastno osebnost? Poprej je njena nečakinja ne ozirala se na desno in levo šla ravno svojo pot; svojemu delu za veliko celoto je brez pomisleka žrtvovala majhno privatno življenje v družini. Toda v zadnjem času pa je nekaj Dorotejenih izjav prebudilo v njeni teti misel, da doslej tako odločna žena neprestano

razmišlja o vzrokih, zakaj se je zmanjšal vpliv, ki ga je dosihmal imela na otroke. "Če bi jih bila poprej navadila na bolj pogoste in bolj iskrene izpovedi, bi Kitty morda mene prosila nasveta in pomoči in ne bi trdovratno, ne da bi se dala poučiti, hotela predreti s svojo lastno voljo... Sami smo naučili otroke, da vidijo v nas le še enakopravne tovariše..." Če bi po starem načinu zahtevali od njih spoštovanja in pokorščine, bi morda Lodyju niti v glavo ne padlo, da bi tako sovražno nastopil zoper svojega očeta..."

Seveda se je stara žena posmehovala svoji nečakinji. Kakor da ni bila volja otrok zmeraj drugačna od volje staršev, kakor bi bila odkritosrčnost med materami in hčerami poprej večja, ko so ves dan posedale v isti sobi! Polagoma si dobil vtis, kakor bi del mlade generacije hotel po zakonu odboja najti svojo srečo zopet v uredbah iz starih dobrih časov. Morda pa bi bilo vendarle potrebno, da sede in napiše svoje spomine do konca?...

V take vrtajoče misli zatopljena je zdravnica že večkrat prehodila tihi, od solnca obsijani prostor; ker se je počasi utrudila, se je ozirala proti vratom, skozi katera bi morala priti njena nečakinja. Tedaj je

Gornja slika nam predstavlja ameriškega marinarja, ki se mu pozna na obrazu, da dva dni in dve noči neprestanega boja z Japonci na Marshall otokih ni bilo kakor domača zabava. Slika je bila posneta, ko je bil marinar na poti na oddih.

nenadoma zagledala hrepeneče pričakovanje, kako se ji je z urnimi, lahkotnimi koraki bližala; ob njeni strani je korakal zastaven, visok mož, s katerim je bila zapletena v živahen, očitno s šalami zabeljen pogovor. Tako je videti zopet mlada, si je presenečena dejala stara žena; tako bi mogla še vsakega moža, na čigar sodbi ji je kaj leželo, prikleniti nase...

Po urni opravičbi se je Doroteja oklenila tetine roke in je predstavila svojega spremljevalca. Liza Wijsman je čula ime, ki je uživalo v političnem svetu najboljši glas, in laske so ji je, ker se ji je zdela, da je bilo na obeh straneh čutili prijetno presenečenje; strankin načelnik je predlagal, da bi brž šel v treh izpili čašo čaja. Vlak, s katerim je moral najzaj v svoje rodno mesto, je odhajal šele ob šesti uri v Amsterdam.

Med potjo in potem v domači čajnici Korte Poten sta gospa Coornvelt in poslanec nadaljevala svoj živahni pogovor; stara zdravnica je z užitkom poslušala in njeno napol že zaspalo veselje do debat je zopet oživel. Kako vroče rada bi posegla v zanimivi pogovor, marsikatero besedo in ugovori, ki jih je Doroteja, kakor je bilo

videti, le s težavo in obotavljaje se našla, so jo pekle na ustnicah! Toda ona je bila vendar starka in stari ljudje niso dandane prav nič več pomenili; bili so, kakor se je Pim ljubeznivo izražal, "izranžirani." Vse kakor je bilo videti, da slavnopolitik, ki je pri predstavljanju očitoval tako laskavo zanimanje, ni niti pomislil, da bi tudi stara zdravnica Wijsman utegnila povedati izkušnje in mnenja, katere bi se morda izplačalo poslušati celo zelo zaposlenemu človeku. Preljuba ničemurnost? ... No da, te napake ni bil pač nihče popolnoma obvarovan...

Zdravnica se je prisiljena ozrla po drugi zaposlitvi. Naravnala si je zlato zaokvirjene naočnike in jela opazovati občinstvo v sladčičarni, prazno nakičeno, samozavestno okrog sebe se ozirajoče in druga drugo kritizirajoče žene, hihitajoče se otroke, zaljubljene dvojice! Povsod so sedeli ljudje, ki so imeli za vsakovrstne lahkotne zabave dovolj časa, popolnoma drugačna vrsta ljudi, kakor so bili pa tisti, s katerimi je prihajala v svojem, z delom in dolžnostmi več kakor izpolnjenem življenju v dotiko. Celo starejši, osiveli gospodje so zahvaljivali tu svoj čas in denar

pri sadnem sladoledu in tortah. Čas, ko je veljalo lizanje sladkarij za nezdržljivo z moškim dostojanstvom, je očitno že davno minilo.

Gospod tam je bil malo podobben Stevenu—jo je obšla nejasna misel, ko je zagledala krepko, osivelo glavo, ki je spadala k jahalni obleki najnovejšega angleškega kroja. V istem hipu pa ji je bilo, kakor bi jo

kdo sunil; začutila je mrazu in gnusa, da bi jo poskočila in odhitela, to je bil Steven, ki ji je obračal hrbet in se obrnil, smejoči se deklici, tero je bil očitno zapostavljen več kakor prisrčen razgovor.

ČE STE BOLNI

Ako trpite na nerednem želodcu, jetrih, ledicah, revmih, visokem pritisku ali zastareli poškodbi, meni, da vidim, kaj morate riniti za vas. Imel sem uspeh v 25 letih v takih jih. Jaz se poslužujem ropske in najnovejša bolnišnice pri zdravljenju. Pridite do doktorja, me vaš materin jezik lahko razloži na razumljiv način.

DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC
(specialist v starih boleznih)

Uradne ure:
10 zj. do 4:30 pop., razen
423 Citizens Bldg.
850 Euclid Ave.
Telefon: MAIN 6-1111

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.

HE 2730.

VOLITE ZA
DRŽAVNEGA POSLANCA

ANTHONY J.

TOMSE

Demokratske primarne volitve 9. maja.

NAZNANILO

Naznanjam, da sem otvoril prostor na
15703 Libby Rd., Maple Heights, zraven Broadway

Pri meni debite PIVO V ZABOJIH, RAZLIČNA VINA
MEHKE PIJACE. Se priporočam.

ANTON GORENC, lastnik

RAZPIS SLUŽBE

Direktorij Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. razpisuje službo za oskrbnika. Kateri se čuti povabljenega in če ga veseli ta služba, naj pošlje svojo pisarno ponudbo v urad SND najkasneje do 25. aprila t. l.

Vsa nadaljna pojasnila glede dela in plače se dajejo v uradu SND.

DIREKTORIJSKI URAD

UČITE SE ANGLEŠČINE
iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena \$ 2.00
in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

NOVICE... z vsega sveta

NOVICE... ki jih potrebujete

NOVICE... ki jih dobite še sveže

NOVICE... popolnoma nepristranske

NOVICE... kolikor mogoče originalne

NOVICE... ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo